ΟΔΗΓΙΑ ΤΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ

της 12ης Δεκεμβρίου 1988

σχετικά με τις πληροφορίες που πρέπει να δημοσιεύονται κατά την απόκτηση και την εκχώρηση σημαντικής συμμετοχής σε εταιρεία της οποίας οι μετοχές είναι εισηγμένες στο χρηματιστήριο

(88/627/ΕΟΚ)

ΤΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΩΝ ΕΥΡΩΠΑΪΚΩΝ ΚΟΙΝΟΤΗΤΩΝ,

Έχοντας υπόψη τη συνθήκη για την ίδρυση της Ευρωπαϊκής Οικονομικής Κοινότητας, και ιδίως το άρθρο 54,

Έχοντας υπόψη την πρόταση της Επιτροπής (1),

Σε συνεργασία με το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο (2),

Έχοντας υπόψη τη γνώμη της Οικονομικής και Κοινωνικής Επιτροπής (3),

Εκτιμώντας:

ότι μια κατάλληλη πολιτική πληροφόρησης των επενδυτών στον τομέα των κινητών αξιών μπορεί να βελτιώσει την προστασία τους, να ενισχύσει την εμπιστοσύνη τους στις αγορές αυτών των αξιών και να εξασφαλίσει κατ' αυτόν τον τρόπο την καλή λειτουργία τους·

ότι ο συντονισμός αυτής της πολιτικής σε κοινοτικό επίπεδο, ώστε να καταστεί η προστασία αυτή πιο ισοδύναμη, μπορεί να ευνοήσει την αλληλοδιείσδυση των αγορών κινητών αξιών των κρατών μελών και να συμβάλει έτσι στη δημιουργία μιας πραγματικής κεφαλαιαγοράς·

ότι, υπ' αυτό το πρίσμα, είναι σκόπιμο να ενημερώνονται οι επενδυτές για τις σημαντικές συμμετοχές και τις μεταβολές των συμμετοχών αυτών στις κοινοτικές εταιρείες των οποίων οι μετοχές έχουν εισαχθεί σ' ένα επίσημο χρηματιστήριο αξιών που εδρεύει ή λειτουργεί στην Κοινότητα·

ότι είναι σκόπιμο να προσδιοριστούν με συντογισμένο τρόπο το περιεχόμενο και οι λεπτομέρειες εφαρμογής αυτής της ενημέρωσης·

ότι οι εταιρείες των οποίων οι μετοχές έχουν εισαχθεί σε επίσημο χρηματιστήριο αξιών της Κοινότητας είναι σε θέση να ενημερώνουν το κοινό για τις μεταβολές που επέρχονται στις σημαντικές συμμετοχές μόνον αν έχουν ενημερωθεί σχετικά με τις μεταβολές αυτές από τους κατόχους των συμμετοχών αυτών·

ότι τα περισσότερα κράτη μέλη δεν επιβάλλουν στους κατόχους αυτούς τέτοια υποχρέωση και ότι, όταν υφίσταται τέτοια υποχρέωση, υπάρχουν αισθητές διαφορές ως προς τις λεπτομέρειες εφαρμογής· ότι, επομένως, είναι σκόπιμο να θεσπιστεί συντονισμένη ρύθμιση σε κοινοτικό επίπεδο στον τομέα αυτό,

ΕΞΕΔΩΣΕ ΤΗΝ ΠΑΡΟΥΣΑ ΟΔΗΓΙΑ:

Άρθρο 1

1. Τα κράτη μέλη υποβάλλουν στην παρούσα οδηγία τα φυσικά πρόσωπα και τα πρόσωπα δημοσίου ή ιδιωτικού δικαίου (entités juridiques de droit public ou privé), που αποκτούν ή εκχωρούν, απ' ευθείας ή μέσω τρίτου, συμμετοχή, ανταποκρινόμενη στα κριτήρια που ορίζονται στο άρθρο 4 παράγραφος 1, η οποία συνεπάγεται μεταβολή ως προς την κατοχή διακαιωμάτων ψήφου σε μια εταιρεία που διέπεται από τη νομοθεσία τους και της οποίας οι μετοχές έχουν εισαχθεί επίσημα σε ένα ή περισσότερα χρηματιστήρια αξιών που εδρεύουν ή λειτουργούν σε ένα ή περισσότερα κράτη μέλη.

2. Όταν η απόκτηση ή εκχώρηση της αναφερόμενης στην παράγραφο 1 σημαντικής συμμετοχής πραγματοποιείται μέσω πιστοποιητικών παραστατικών μετοχών, η παρούσα οδηγία εφαρμόζεται στους κομιστές των εν λόγω πιστοποιητικών και όχι στον εκδότη τους.

3. Η παρούσα οδηγία δεν εφαρμόζεται για την απόκτηση ή εκχώρηση σημαντικής συμμετοχής στους οργανισμούς συλλογικών επενδύσεων.

4. Στο παράρτημα της οδηγίας 79/279/ΕΟΚ του Συμβουλίου της 5ης Μαρτίου 1979 περί του συντονισμού των όρων εισαγωγής κινητών αξιών σε χρηματιστήριο αξιών (4), όπως τροποποιήθηκε τελευταία από την οδηγία 82/148/ΕΟΚ (5), το στοιχείο γ) του σχεδίου Γ παράγραφος 5 αντικαθίσταται από το ακόλουθο κείμενο:

«γ) Η εταιρεία οφείλει να ενημερώνει το κοινό, ευθύς μόλις λάβει γνώση, για τις μεταβολές που επήλθαν στη διάρθρωση (κάτοχοι και μέρη του κατεχόμενου κεφαλαίου) των σημαντικών συμμετοχών στο κεφάλαιό της σε σχέση με τα αντίστοιχα στοιχεία που έχουν δημοσιευτεί παλαιότερα.

Ειδικότερα, οι εταιρείες που δεν υπόκεινται στην οδηγία 88/627/ΕΟΚ του Συμβουλίου της 12ης Δεκεμβρίου 1988 σχετικά με τις πληροφορίες που πρέπει να δημοσιεύονται κατά την απόκτηση και την εκχώρηση σημαντικής συμμετοχής σε εταιρεία της οποίας οι μετοχές είναι εισηγμένες στο χρηματιστήριο (*), οφείλουν να ενημερώνουν το κοινό κάθε φορά που λαμβάνουν γνώση ότι ένα πρόσωπο απόκτησε ή εκχώρησε τέτοιον αριθμό μετοχών, ώστε η συμμετοχή του να είναι ανώτερη ή κατώτερη ενός από τα όρια που καθορίζονται στο άρθρο 4 της προαναφερόμενης οδηγίας, και τούτο το αργότερο εντός εννέα ημερολογιακών ημερών.

(*) ΕΕ αριθ. L 348 της 17. 12. 1988. σ. 62.»

(1) ΕΕ αριθ. C 351 της 31. 12. 1985, σ. 35, και ΕΕ αριθ. C 255 της 25. 9. 1987, σ. 6.
(2) ΕΕ αριθ. C 125 της 11. 5. 1987, σ. 144, και ΕΕ αριθ. C 309 της 5. 12. 1988.
(3) ΕΕ αριθ. C 263 της 20. 10. 1986, σ. 1.

(4) ΕΕ αριθ. L 66 της 16. 3. 1979, σ. 21.
(5) ΕΕ αριθ. L 62 της 5. 3. 1982, σ. 22.

Άρθρο 2

Για τους σκοπούς της παρούσας οδηγίας, ως απόκτηση συμμετοχής, νοείται όχι μόνο η αγορά συμμετοχής, αλλά επίσης κάθε άλλη απόκτηση συμμετοχής, ανεξάρτητα από τον τίτλο στον οποίο βασίζεται ή την εφαρμοζόμενη διαδικασία, συμπεριλαμβανομένης της απόκτησης συμμετοχής στα πλαίσια μιας των περιπτώσεων του άρθρου 7.

Άρθρο 3

Τα κράτη μέλη μπορούν να επιβάλλουν στα πρόσωπα και τις εταιρείες που αναφέρονται στο άρθρο 1 παράγραφος 1 αυστηρότερες υποχρεώσεις από αυτές που προβλέπει η παρούσα οδηγία ή συμπληρωματικές υποχρεώσεις, εφόσον οι υποχρεώσεις αυτές εφαρμόζονται γενικά σε όλα τα πρόσωπα που αποκτούν ή εκχωρούν συμμετοχή και σε όλες τις εταιρείες ή στο σύνολο των προσώπων που αποκτούν ή εκχωρούν συμμετοχή και στο σύνολο των εταιρειών ορισμένης κατηγορίας.

Άρθρο 4

1. Όταν ένα πρόσωπο του άρθρου 1 παράγραφος 1 αποκτά ή εκχωρεί συμμετοχή σε μια εταιρεία του άρθρου 1 παράγραφος 1, και, λόγω της απόκτησης ή της εκχώρησης αυτής, το ποσοστό των δικαιωμάτων ψήφου που κατέχει, φθάνει ή υπερβαίνει τα όρια των 10 %, 20 %, 1/3, 50 % και 2/3 ή κατέρχεται κάτω από τα όρια αυτά, το εν λόγω πρόσωπο οφείλει να ενημερώνει την εταιρεία και συγχρόνως την ή τις αρμόδιες αρχές που αναφέρονται στο άρθρο 13, εντός προθεσμίας επτά ημερολογιακών ημερών, σχετικά με το ποσοστό των δικαιωμάτων ψήφου που κατέχει μετά την απόκτηση ή την εκχώρηση αυτή. Τα κράτη μέλη μπορούν να μην εφαρμόζουν:

— τα όρια του 20 % και του 1/3, εφόσον εφαρμόζουν ένα μόνον όριο ίσο προς 25 %,

— το όριο των 2/3, εφόσον εφαρμόζουν το όριο του 75 %.

Η προθεσμία των επτά ημερολογιακών ημερών αρχίζει να προσμετράται από τη στιγμή που ο κάτοχος σημαντικής συμμετοχής έλαβε γνώση της απόκτησης ή της εκχώρησης, ή από τη στιγμή που θα έπρεπε, λαμβανομένων υπόψη των περιστάσεων, να είχε λάβει σχετική γνώση.

Τα κράτη μέλη μπορούν επιπλέον να προβλέπουν ότι η ενημέρωση της εν λόγω εταιρείας πρέπει να γίνεται επίσης σε σχέση με το ποσοστό του κεφαλαίου που κατέχει το πρόσωπο.

2. Τα κράτη μέλη ορίζουν, αν είναι απαραίτητο, στη νομοθεσία τους και σε συνάρτηση με αυτήν, τις λεπτομέρειες σύμφωνα με τις οποίες γνωστοποιούνται στα πρόσωπα που αναφέρονται στο άρθρο 1 παράγραφος 1, τα δικαιώματα ψήφου που λαμβάνονται υπόψη για την εφαρμογή της παραγράφου 1 του παρόντος άρθρου.

Άρθρο 5

Τα κράτη μέλη προβλέπουν ότι, κατά την πρώτη γενική συνέλευση μιας εταιρείας του άρθρου 1 παράγραφος 1 η οποία πραγματοποιείται μετά την παρέλευση τριών μηνών από τη μεταγραφή της παρούσας οδηγίας στο εθνικό δίκαιο, κάθε πρόσωπο του άρθρου 1 παράγραφος 1 οφείλει να ενημερώνει την εν λόγω εταιρεία και ταυτόχρονα την ή τις αρμόδιες αρχές, εφόσον κατέχει 10 % ή περισσότερο των δικαιωμάτων ψήφου, διευκρινίζοντας το ποσοστό των δικαιωμάτων ψήφου που πράγματι κατέχει, εκτός αν το εν λόγω πρόσωπο έχει ήδη προβεί σε δήλωση σύμφωνα με το άρθρο 4.

Το μήνα που ακολουθεί αυτή τη γενική συνέλευση, το κοινό ενημερώνεται για το σύνολο των συμμετοχών ύψους 10 % ή περισσότερο, υπό τους όρους που προβλέπονται στο άρθρο 10.

Άρθρο 6

Εάν ο αποκτών ή ο εκχωρών σημαντική συμμετοχή, όπως ορίζεται στο άρθρο 4, συμμετέχει σε όμιλο επιχειρήσεων που υποχρεούται, δυνάμει της οδηγίας 83/349/ΕΟΚ [1], να συντάσσει ενοποιημένους λογαριασμούς, τότε απαλλάσσεται από την υποχρέωση να προβεί στη δήλωση που προβλέπεται στο άρθρο 4 παράγραφος 1 και στο άρθρο 5, εάν η δήλωση αυτή πραγματοποιηθεί από τη μητρική επιχείρηση ή, σε περίπτωση που η μητρική επιχείρηση αποτελεί η ίδια θυγατρική εταιρεία, από τη δική της μητρική επιχείρηση.

Άρθρο 7

Προκειμένου να κριθεί αν ένα πρόσωπο που αναφέρεται στο άρθρο 1 παράγραφος 1 υποχρεούται να προβεί στη δήλωση που προβλέπεται στο άρθρο 4 παράγραφος 1 και στο άρθρο 5, εξομοιώνονται προς τα δικαιώματα ψήφου που κατέχει:

— τα δικαιώματα ψήφου που κατέχουν στο όνομά τους άλλα πρόσωπα, για λογαριασμό του προαναφερόμενου προσώπου,

— τα δικαιώματα ψήφου που κατέχουν επιχειρήσεις, τις οποίες ελέγχει το προαναφερόμενο πρόσωπο,

— τα δικαιώματα ψήφου που κατέχει τρίτος με τον οποίο το προαναφερόμενο πρόσωπο έχει συνάψει γραπτή συμφωνία που το υποχρεώνει να υιοθετεί, μέσω συντονισμένης άσκησης των δικαιωμάτων ψήφου που διαθέτει, διαρκή κοινή πολιτική ως προς τη διαχείριση της εν λόγω εταιρείας,

— τα δικαιώματα ψήφου που κατέχει τρίτος δυνάμει γραπτής συμφωνίας που έχει συναφθεί με το προαναφερόμενο πρόσωπο ή με μία από τις ελεγχόμενες από αυτό επιχειρήσεις, και η οποία προβλέπει προσωρινή επ' ανταλλάγματι μεταβίβαση αυτών των δικαιωμάτων ψήφου,

— τα δικαιώματα ψήφου που αντιστοιχούν στις μετοχές που κατέχει το προαναφερόμενο πρόσωπο και οι οποίες έχουν κατατεθεί ως εγγύηση, εκτός αν τα δικαιώματα ψήφου έχει ο θεματοφύλακας και δηλώσει ότι προτίθεται να τα ασκήσει. Στην περίπτωση αυτή, εξομοιώνονται με τα δικαιώματα ψήφου που κατέχει αυτός ο τελευταίος,

— τα δικαιώματα ψήφου που αντιστοιχούν στις μετοχές των οποίων επικαρπωτής είναι το προαναφερόμενο πρόσωπο,

[1] ΕΕ αριθ. L 193 της 18. 7. 1983, σ. 1.

— τα δικαιώματα ψήφου, τα οποία το προαναφερόμενο πρόσωπο ή ένα από τα πρόσωπα που αναφέρονται στις προηγούμενες περιπτώσεις μπορεί να αποκτήσει, με αποκλειστική πρωτοβουλία του, δυνάμει ρητής συμφωνίας. Στην περίπτωση αυτή, η ενημέρωση που προβλέπεται στο άρθρο 4 παράγραφος 1 γίνεται κατά την ημερομηνία της συμφωνίας,

— τα δικαιώματα ψήφου που αντιστοιχούν στις μετοχές που έχουν κατατεθεί στο προαναφερόμενο πρόσωπο και τα οποία αυτό μπορεί να ασκήσει κατά την κρίση του, εφόσον δεν υπάρχουν ειδικές οδηγίες των κατόχων.

Κατά παρέκκλιση από το άρθρο 4 παράγραφος 1, εφόσον το προαναφερόμενο πρόσωπο μπορεί να ασκεί σε μια εταιρεία δικαιώματα ψήφου που αναφέρονται στην τελευταία περίπτωση του προηγούμενου εδαφίου και το σύνολο αυτών των δικαιωμάτων ψήφου σε συνδυασμό με τα άλλα δικαιώματα ψήφου που κατέχει το εν λόγω πρόσωπο στην εταιρεία αυτή φθάνει ή υπερβαίνει ένα από τα όρια του άρθρου 4 παράγραφος 1, τότε τα κράτη μέλη μπορούν να προβλέπουν ότι το εν λόγω πρόσωπο υποχρεούται μόνο να ενημερώνει τη συγκεκριμένη εταιρεία είκοσι μία ημερολογιακές ημέρες πριν από τη γενική συνέλευσή της.

Άρθρο 8

1. Για τους σκοπούς της παρούσας οδηγίας, ως ελεγχόμενη επιχείρηση νοείται κάθε επιχείρηση στην οποία ένα πρόσωπο:

α) έχει την πλειοψηφία των δικαιωμάτων ψήφου των μετόχων ή εταίρων, ή

β) έχει το δικαίωμα διορισμού ή ανάκλησης της πλειοψηφίας των μελών του οργάνου διοίκησης, διεύθυνσης ή εποπτείας και είναι συγχρόνως μέτοχος ή εταίρος της εν λόγω επιχείρησης, ή

γ) είναι μέτοχος ή εταίρος και ελέγχει μόνος, δυνάμει συμφωνίας που έχει συνάψει με άλλους μετόχους ή εταίρους της επιχείρησης αυτής, την πλειοψηφία των δικαιωμάτων ψήφου των μετόχων ή εταίρων της.

2. Για την εφαρμογή της παραγράφου 1, στα δικαιώματα ψήφου, διορισμού ή ανάκλησης της μητρικής επιχείρησης πρέπει να προστίθενται τα δικαιώματα κάθε άλλης ελεγχόμενης επιχείρησης, καθώς και τα δικαιώματα κάθε προσώπου που ενεργεί εξ ονόματός του αλλά για λογαριασμό της μητρικής επιχείρησης ή κάθε άλλης ελεγχόμενης επιχείρησης.

Άρθρο 9

1. Οι αρμόδιες αρχές μπορούν να απαλλάσσουν από τη δήλωση που προβλέπεται στο άρθρο 4 παράγραφος 1 επαγγελματία αγοραστή-πωλητή αξιών που αποκτά ή εκχωρεί σημαντική κατά την έννοια του άρθρου 4 συμμετοχή, εφόσον αυτός αποκτά ή εκχωρεί την εν λόγω συμμετοχή υπό την επαγγελματική του ιδιότητα και δεν χρησιμοποιεί την απόκτηση αυτή για να αναμειχθεί στη διαχείριση της συγκεκριμένης εταιρείας.

2. Οι αρμόδιες αρχές απαιτούν από τον επαγγελματία αγοραστή-πωλητή αξιών, ο οποίος αναφέρεται στην παράγραφο 1, να είναι μέλος χρηματιστηρίου αξιών που είναι εγκατεστημένο ή λειτουργεί σε κράτος μέλος, ή να έχει τύχει της έγκρισης ή να υπόκειται στον έλεγχο αρμόδιας αρχής προβλεπόμενης από το άρθρο 12.

Άρθρο 10

1. Η εταιρεία που έλαβε την αναφερόμενη στο άρθρο 4 παράγραφος 1 πρώτο εδάφιο δήλωση, οφείλει, στη συνέχεια, να ενημερώσει σχετικά το κοινό κάθε κράτους μέλους στο οποίο οι μετοχές της έχουν εισαχθεί σε επίσημο χρηματιστήριο αξιών, το ταχύτερο δυνατό και οπωσδήποτε εντός εννέα ημερολογιακών ημερών από την παραλαβή της δήλωσης αυτής.

Τα κράτη μέλη μπορούν να ορίζουν ότι η ενημέρωση του κοινού, η οποία προβλέπεται στο πρώτο εδάφιο, εξασφαλίζεται όχι από την οικεία εταιρεία αλλά από την αρμόδια αρχή, σε συνεργασία, ενδεχομένως, με την εταιρεία αυτή.

2. Οι πληροφορίες που αναφέρονται στην παράγραφο 1 πρέπει να δημοσιεύονται σε μία ή περισσότερες εφημερίδες εθνικής ή ευρείας κυκλοφορίας στο ή στα οικεία κράτη μέλη ή να τίθενται στη διάθεση του κοινού, είτε εγγράφως στα μέρη που υποδεικνύονται με ανακοινώσεις που καταχωρούνται σε μία ή περισσότερες εφημερίδες εθνικής ή ευρείας κυκλοφορίας στο κράτος αυτό ή στα κράτη αυτά, είτε με άλλους ισοδύναμους τρόπους εγκεκριμένους από τις αρμόδιες αρχές.

Οι εν λόγω πληροφορίες πρέπει να συντάσσονται στην ή στις επίσημες γλώσσες ή σε μία από τις επίσημες γλώσσες ή σε άλλη γλώσσα, εφόσον ή ή οι επίσημες γλώσσες ή η άλλη γλώσσα είναι συνήθεις στα χρηματιστικά θέματα και αποδεκτές από τις αρμόδιες αρχές του εν λόγω κράτους μέλους.

Άρθρο 11

Οι αρμόδιες αρχές μπορούν να απαλλάσσουν, κατ' εξαίρεση, τις εταιρείες που αναφέρονται στο άρθρο 1 παράγραφος 1, από την υποχρέωση ενημέρωσης του κοινού που ορίζεται στο άρθρο 10, όταν οι εν λόγω αρχές κρίνουν ότι η κοινολόγηση των πληροφοριών αυτών είναι αντίθετη προς το δημόσιο συμφέρον ή μπορεί να προκαλέσει σοβαρή ζημία στις σχετικές εταιρείες, υπό τον όρο, στην τελευταία περίπτωση, ότι η μη δημοσίευση δεν μπορεί να παραπλανήσει το κοινό σχετικά με τα γεγονότα και τις περιστάσεις που είναι ουσιώδη για την εκτίμηση των εν λόγω κινητών αξιών.

Άρθρο 12

1. Τα κράτη μέλη ορίζουν την αρχή ή τις αρχές που είναι αρμόδιες για την εφαρμογή της παρούσας οδηγίας και ενημερώνουν σχετικά την Επιτροπή, διευκρινίζοντας, εφόσον απαιτείται, την εδεχόμενη κατανομή των αρμοδιοτήτων των αρχών αυτών.

2. Τα κράτη μέλη μεριμνούν ώστε οι αρμόδιες αρχές να έχουν τις αναγκαίες εξουσίες για την εκπλήρωση της αποστολής τους.

3. Οι αρμόδιες αρχές των κρατών μελών εξασφαλίζουν την αναγκαία συνεργασία μεταξύ τους για την εκπλήρωση της αποστολής τους, και προς το σκοπό αυτό, ανταλλάσσουν κάθε χρήσιμη πληροφορία.

Άρθρο 13

Για την εφαρμογή της παρούσας οδηγίας, αρμόδιες αρχές του κράτους μέλους το δίκαιο του οποίου διέπει τις εταιρείες που αναφέρονται στο άρθρο 1 παράγραφος 1.

Άρθρο 14

1. Τα κράτη μέλη προβλέπουν ότι όλα τα άτομα που ασκούν ή έχουν ασκήσει δραστηριότητα στα πλαίσια των αρμόδιων αρχών, υποχρεούνται να τηρούν το επαγγελματικό απόρρητο. Αυτό συνεπάγεται ότι οι εμπιστευτικές πληροφορίες οι οποίες περιήλθαν εις γνώση τους κατά την άσκηση των καθηκόντων τους δεν επιτρέπεται να γνωστοποιηθούν σε κανένα πρόσωπο ή αρχή, εκτός αν υφίσταται σχετική νομοθετική διάταξη.

2. Η παράγραφος 1 δεν εμποδίζει πάντως τις αρμόδιες αρχές διαφόρων κρατών μελών να ανταλλάσσουν τις πληροφορίες που προβλέπονται από την παρούσα οδηγία. Οι ανταλλασσόμενες πληροφορίες καλύπτονται από το επαγγελματικό απόρρητο σε τήρηση του οποίου υποχρεούνται τα πρόσωπα που ασκούν ή έχουν ασκήσει δραστηριότητες στα πλαίσια των αρμόδιων αρχών που λαμβάνουν τις πληροφορίες αυτές.

3. Η αρμόδια αρχή η οποία, σύμφωνα με την παράγραφο 2, λαμβάνει τις εμπιστευτικές πληροφορίες μπορεί να τις χρησιμοποιεί αποκλειστικά και μόνον για την εκπλήρωση της αποστολής της.

Άρθρο 15

Τα κράτη μέλη προβλέπουν τις κατάλληλες κυρώσεις για την περίπτωση κατά την οποία τα πρόσωπα και οι εταιρείες που αναφέρονται στο άρθρο 1 παράγραφος 1 δεν τηρούν τις διατάξεις της παρούσας οδηγίας.

Άρθρο 16

1. Η επιτροπή σχέσεων που έχει συσταθεί με το άρθρο 20 της οδηγίας 79/279/ΕΟΚ έχει επίσης αποστολή:

α) να επιτρέπει τακτική συνεννόηση σχετικά με τα συγκεκριμένα προβλήματα που τυχόν θα προκύψουν από την εφαρμογή της παρούσας οδηγίας και για τα οποία θα κριθεί χρήσιμη η ανταλλαγή απόψεων·

β) να διευκολύνει τη συνεννόηση μεταξύ των κρατών μελών όσον αφορά την επιβολή αυστηρότερων ή συμπληρωματικών υποχρεώσεων, τις οποίες δικαιούνται, βάσει του άρθρου 3, να απαιτούν τα κράτη μέλη προκειμένου να επιτευχθεί η σύγκλιση των υποχρεώσεων που επιβάλλουν όλα τα κράτη μέλη, σύμφωνα με το άρθρο 54 παράγραφος 3 στοιχείο ζ) της συνθήκης·

γ) να συμβουλεύει την Επιτροπή, αν χρειασθεί, σχετικά με τις προσθήκες ή τροποποιήσεις που πρέπει να επέλθουν στην παρούσα οδηγία.

Άρθρο 17

1. Τα κράτη μέλη λαμβάνουν τα αναγκαία μέτρα για να συμμορφωθούν με την παρούσα οδηγία πριν από την 1η Ιανουαρίου 1991. Ενημερώνουν αμέσως την Επιτροπή σχετικά.

2. Τα κράτη μέλη ανακοινώνουν στην Επιτροπή τις διατάξεις εσωτερικού δικαίου τις οποίες θεσπίζουν στον τομέα που διέπεται από την παρούσα οδηγία.

Άρθρο 18

Η παρούσα οδηγία απευθύνεται στα κράτη μέλη.

Βρυξέλλες, 12 Δεκεμβρίου 1988.

Για το Συμβούλιο

Ο Πρόεδρος

Π. ΡΟΥΜΕΛΙΩΤΗΣ